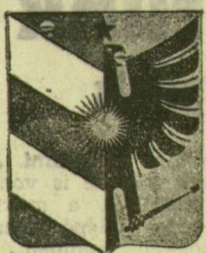

SZEGEDI

ÜNNEPI
HETEK

Kodály: Háy János. Előadás a Dóm téren, este 8 órakor.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 24-ig.

Dorogi Imre festőművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolacsarnokában.

Fotóklubok XI. Szegedi Szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Sajtótörténeti kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

Szép magyar könyv '74. Kiállítás a Technika Házában, augusztus 24-ig.

Numizmatikai kiállítás a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Sikeres fesztiválynjár

Adatok, gyorsmérleg a Szegedi Ünnepi Hetekről

A szabadtéri játékok ma esti záróelőadását megelőzően tegnap, a városi tanács-házán tartotta ülését a Fesztivál Intézőbizottsága, ahol ott volt Prágai Tibor, a városi tanács elnökhelyettese, valamint dr. Tamási Mihály, a megyei pártbizottság és Szabó G. László, a városi pártbizottság osztályvezetője. Bevezetőjében Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese hangzott, az idei fesztivál tartalmában és szervezésében fölülmúlta a korábbiakat, jó szolgálatot tett a közművelődés ügyének, abban a szeltemben, ahogyan a párttárolat feladatát jelölte. A rendezvényeket idén először fogta össze a szabadtéri igazgatósága, mint fesztiváliróda.

Horváth Mihály, az iroda ügyvezető igazgatója, a Fesztivál Intézőbizottságának titkára rövid áttekintést adott az elmúlt másfél hónap eseményeiről, megállapítva, a Szegedi Ünnepi Hetek megfellelt annak a fokozott várakozásnak, mellyel az elmúlt tizenhat esztendő alapján joggal tekintettek elé. A programok — kevés módosítással — menetrendszerűen alakultak, s a kulturális intézmények mind önállóban, kezdeményezésként vettek részt a műsorok szervezésében, bonyolításában. A belső turizmus növekedésével párhuzamosan nagyobb érdeklődés kísérte az ünnepi hetek programjait, ami azt is jelenti, hogy a szervezők, közreműködők felelőssége is nagyobb volt. A szabadtéri játékok öt bemutatására tervezett 15 előadás, 81 ezer néző váltott jegyet, vagyis előadásonként átlagosan 5 és fél ezer: a nézőtér majd 90 százalékos „kihasználtsága” rendkívülinek mondható, aligha akad párja az országban. A látványos színdarabok mögött komoly művészi eredmények találhatók. A Bánk bánnak, Erkel Ferenc operájának ide bemutatója a korábbiakhoz képest is nagyszerűen kiállta a próbát, zenei és rendezői megoldásában sokan a legsikeresebbnek tartják. A Májusjárás 7 külföldi és 9 hazai amatőr együttes közel 600 táncosával és zenésével egyedülálló vállalkozás volt, s ha művészi sikere valamivel el is marad a korábbi Hegyen-völgyön lakodalm című összeállításától, az okok valószínűleg abban is keresendők, hogy a lakodalmas népszokások önmagukban látványosabbak a tavaszközöntőknél. Szorongással várták szakmai körökben a Fidelio előadásait, melyeknek látogatottsága ugyan elmaradt némileg a többi produkciótól, ám a szakma egyértelmű lelkesedéssel fogadta, s kiderült, az aggályok ellenére alkalmas Beethoven operája a Szegedi Szabadtéri Játékok műsorára. Az elmúlt évtizedben fölött generáció igényli a művészig színvonalas előadásokat, s ebben az érdeklődésben nem mellőzhető szerep jut éppen a szegedi szabadtérnek. Vegyes be-

nyomásokat keltett a Háy János, s az előadásban föl-vonultatott ötletek ellenére sokakban maradt hiányérzet. Kárpótlást nyújtott viszont ezért a Peer Gynt, a Madách Színház művészeinek előadásában, amely az elmúlt tizenhat esztendő egyik legsikeresebb drámai produkciójának mondható.

A kiállításokat közel 30 ezer néző látta. A hat képzőművészeti, négy iparművészeti, három népművészeti és négy egyéb, kulturális jellegű kiállítás mellett 50 ezer látogatót vonzott az Otthon. A nyári tárlatot színvonalasnak értékelik, bár nem kiemelkedőnek, s tanulságos, hogy már az előkészületek során jelentkeztek a nehézségek. Az egyéni jellegű tárlatok viszont osztatlan közönségsikert arattak. Beváltotta a hozzá fűzött reményeket a Fotószalon is: ki-tűnő ötlettel a klubok mellett jelentősebb fotókörök anyagát is bemutatta. Közönség- és anyagi sikert hoztak a népművészeti kiállítások, s a 61 magyar és 59 jugoszláviai cég Otthon-kiállításra is fölkelte a lakosság érdeklődését. Kilenc hazai és 7 külföldi együttes négy este adott izelítőt tudásából a Szakszervezeti Néptáncfesztivál újszegedi előadásain, közel 8 ezer néző előtt. A fesztivál és a gálaest nagyszerű alkalmat teremtetett arra, hogy az amatőr táncosok egymással és a közönséggel ismerkedjenek — a szegedi bemutatók mellett környező falvakban, városokban is fölleptek. Az ifjúsági napokat idén már abban a szellemben rendezték meg, hogy jövőre lesz a 10., tehát jubileumi seregszemle. Nemzetközivé tették: a városi KISZ-bizottság, valamint az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda a 8 és fél ezer hazai fiatal mellett külföldieket is meghívott a városba.

Kivételesen gazdag műsorú hangversenyt hallhattunk hétfőn este a dombban. Kiváló orgonistát ismertünk meg Kárpáti József személyében, és elragadtatottan hallgattuk a lipcsei Gewandhaus vegyeskarát, gyermekkarát.

Kárpáti József először Bach-műveket játszott: a c-moll prelúdium és fuga-ban tömör, de sohasem túlszűfolt regisztrálással érez-tette a mű robusztus energikusságát. A két koralelő-játékban is a legmegfelelőbb színeket találta meg a korál-dallamok plasztikus kieme-lésére. A d-moll toccata és fuga ezúttal is hálás hang-versenydarab volt, bár (a közhiedelem ellenére) ez nem olyan nemes anyagu remekmű, mint a többi, el-hangzott Bach-kompozíció. Liszt három rövidebb és

A zenei rendezvények közül változatlanul a négy orgonaest mondható a legnépszerűbbnek, közel ötezen hallgatták, de sokan ülték a Muzsikáló Udvar három koncertjén, a hat könnyűzenei és két népzenei előadás-on is. Kilenc sportág nemzetközi versenyeire 17 ország sportolói érkeztek, az 1020 magyar résztvevő mellett 237 külföldi — az eseményeket 96 ezer néző látta. Sokan látogatták a tudományos programokat, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat nyári egyetemét, a pedagógiai nyári egyetemre csak azért érkeztek 361-en, a művelődésméltait pedig 257-en, mert többet nem tudtak fogadni. A tanulságok, az időpontokat jövőre módosítják.

A tavalyi ugrásszerű növekedéshez képest is emelkedett a belföldi idegenforgalom, s az érdekelt intézmények összehangolt munkájának eredményeként nem lehet panasz a vendéglátásra. Az úgynevezett vendégcszakák száma a szállodákban például 22 ezer, az idegenforgalmi hivatalnál 29 ezer, a fizetővendég-szolgáltatásban 23 ezer, a camping-faházakban 21 ezer, a campingsátorokban 22 ezer, az IBSZ-nál 4500, az ifjúsági expre-szszál 20 ezer 400 — összességében 181 ezer 900 szálláshelyet adtak ki. Javult a városi közlekedés is — a Tolbuhin sugárúti csomópont elkészültével, s ha némi késéssel, de átadták az Április 4. útjának egyik oldalát. Új parkolóhelyek, táblák, zászlók, utcai dekorációk (villanyfűzők a Jókai és Oskola utcában) jelezték, a fesztivál idejére csinosodott a város, Szeged jól vizsgázott a nyáron — fejezte be rövid értékelését Horváth Mihály —, reméljük, hogy az ideutazott vendégek „osztályzata” is ezt tükrözi majd.

N. I.

Koncert a dombban

kevesbé jelentékeny műveit játszotta Kárpáti József: a Pápai himnusz, az Ave Mariát és egy protestáns korál-dallamra készült korálantá-ziát. A jó előadás ellenére sem hiszem, hogy ezen művek mögött Liszt zsenijéhez méltó mondanivaló lenne. A műsor Reger f-moll intro-dukció és passacaglia című művének előadásával zárult. Illesse elismerés Kárpáti Józsefet kiváló játéknak túl a szegedi orgonához és akusztikához alkalmazkodó regisztrálásáért. Tudta, hogy a sok mély szín könnyen összemosódik, ezért sok világos, magas kombinációt alkalmazott, lehetővé téve a polifon szílamok érzékelését. A lipcsei Gewandhaus vegyeskara és gyermekkara kiemelkedően gyémánt adott, méltóan a Gewandhaus közel kétszáz éves hagyományaihoz. A vegyeskar And-

Búcsú-előadás

Ma, szerdán este véget érnek a Dóm téren az idei szabadtéri játékok; Kodály Háy Jánosával búcsúznak a szereplők a közönségtől. A szabadtéri záróakordjai egyben azt is jelentik, hogy befejeződnek az idei ünnepi hetek.

Gáspár Sándor Szegeden

A szabadtéri tegnapi és mai előadásaira ismét Szegedre utazott Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács elnökhelyettese, a SZOT főtitkára. A magas rangú vendéget dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára és dr. Agoston József, az SZMT vezető titkára fogadta és kísérte el az előadásra. A Peer Gynt tegnapi előadását megnézte dr. Biczó György, hazánk bukaresti nagykövete is.

A továbbélő népművészet

Van-e a népnek művésze? Elhet-e ma, virágozhat-e korunkban a folklór, vagy múzeumok üvegtrínjébe szorítva ébresztik meg az inkat? Lehet-e a tudományos-technikai forradalom korában, hétfőföldes ürlépekkel haladó világunkban, az összeszűkült időben és térben, művésze a népnek, hozhat-e létre művészi alkotásokat a kollektíva? Hogyan élhet napjainkban a folklór évszázados szellemi kincse, hogyan őrizhetjük meg e dobogó században el-múlt századok kollektív művészetének értékeit, hogyan teljesíthetjük ki, hogyan építhetjük be a modern művészet templomába építőköveit? Megannyi fontos kérdés, megannyi kulturális életünk alapjában meghatározó probléma, melyeknek megválaszolására nem elegendők, vérszegények az elmélet érvei. A gyakorlat elő-leven, tudatunkban és ösz-főneinkben egyaránt ható energiára van szükség ah-hoz, hogy megőrizzük, és tovább vigyük eleink művésze-tének lényegét, évszázadokon túl mutató üzenetét.

1.

Ha a Szegedi Ünnepi Hetek két hónapjának műsorá-ban a folklór színei-változ-tai után kutatunk, nemcsak páratlanul gazdag és változatos rendezvényeket idézhetünk fel emlékezetünkben, de kicsit elmélyült elemzés-sel a népművészet mai meg-nyilvánulásainak rétegeit, megközelítési és megjelenési módjainak sokféleségét is szemlélhetjük. Már a Fel-szabadulási Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztiválon fellépő együttesek is jól reprezentálták a népmű-vészet mai megjelenésének lehetőségeit. Egyik részük lehajol a néptánc több száz éves motívumvilágához, az idők mélyéről elevenítve meg az ősi állapot motívumait, mások magukhoz emelik, újraalkotják, korunkhoz idomítják azok rendszerét. A tápié tánc-tábor résztvevői a folklór tiszta forrásából

2.

A Vasművesség című iparművészeti kiállítás kovácsolt vas és lakatosmunkái a népi iparművészet legszebb és legeredetibb alkotásait vonultatják fel. Az emberi erő és verejték, a céltudatosság és lelemény, a tiszta esztétikai érzék nagyszerű egység-be ötvöződött a bemutatott cégekben éppúgy, mint a kulcsok, zárok és lakatok sokaságában, a kovácsolt vas kapuk vas csipkefüggönyében, a változatos ornamen-ekben. A mesterségek apá-tól fiúra szálló helyiségei egyszerre voltak a gyakorla-ti élet és az esztétikai mér-ték falusi műhelyei. Hogy ma is élhet, újjászülethet a mesterség és művészet ősi és tiszta egysége hajdan volt szépségében, arra éppen Skoruttyák János fiatal bács-almási képfestő mester kiállítása volt szemléletes példa. A család több mint száz éves műhelyében — ahol az apák a dúcokkal együtt átadták fiaiknak a mesterség tudományát, a kimeríthetetlen ötletesség kapujának kulcsát és a funkciódíszítés egysé-gének tanítását — születnek a harmincon éppen túli ifjú mester fehér virágos-szőlő-fürtös-orgonás-holdas-napos-csillagos kék vásznai. Más megközelítésre nagy-szerű példa a Népi iparmű-vészetünk reprezentatív tár-

3.

A tanult művészek, a kö-társ képzőművészet jeles alkotói sem menekedhetnek a népművészet inspiráló hatá-sától, Bartók és Kodály tanításaitól. Csak néhány szemléletes példa, kiragadva az idei szegedi nyár képző-művészeti kavalkádjából: Kohán György nem alkot-hatta volna meg mély ké-kekből fölparázsló fehér ház-falait és vörös tetőit, az al-földi festett paraszbtúrok ismerete nélkül; Vigh Tamás nem építhette volna meg ősi totemoszlopait, a fa-ragott fejfák, a magyar te-metőkertek kopjafáinak ismerete nélkül; Geszler Mária közép-ázsiai ihletésű edé-nyeit nem készíthette volna el a magyar fazekasok ko-rongozó technikájának biz-tos tudása nélkül; Gácsai Mihály groteszk linómetszetei elképzelhetetlenek a magyar népi tragikus humoros bal-ladáinak ismerete nélkül; Anna Margit képei nem szü-lehettek volna meg a ba-rokkoos naiv-népi keresztény hitvilág ismerete nélkül... Az elmúlt két hónapban szinte nem volt nap, nem múlt el művészeti esemény anélkül, hogy ne figyelmeztettek volna népünk évszá-zados művészetére, ennek a művészetnek mai, korszerű továbbélésére. Így épül be napjainkba a folklór, így lesz mindennapjaink része a magyar nép szellemi és tár-gyi kultúrája, csak így le-het modern művészetünk egyszerre magyar és európai, s csak ezen a talajon nőhet szocialista műveltségű kö-zönség.

Tandi Lajos

Huszár Lajos